

SCHEER RÓBERT

Tel-Aviv macskája

SCHEER RÓBERT

Tel-Aviv macskája

KAS Kiadó, 2025

Szerkesztette:
Pajlócz Júlia

Borítókép © Beeri Dávid

ISBN 978-615-6915-44-3

Minden jog fenntartva

© Scheer Róbert, 2025
© KAS Kiadó, 2025

Ha az ember megismerővé válik, ha képes különbséget tenni jó és rossz között, akkor ezzel belép a polaritás világába, és egyúttal el kell hagynia az egység és az elválasztatlanság világát. Ez a létből az egzisztenciába, a Paradicsomból a világba vezető lépés. A mítosz ezt a lépést bűnbeesésnek vagy bukásnak nevezi. Az a „bűn”, amiről itt szó van, az egységtől való elkülönülés értelmében vett „különválás”. Az ember tehát most már bűnös, mert kialakította énjét, és ezért már nem azonosítja magát mindennel, ami van. Poláris, ezért nem egészséges, mert akinek van énje, az mindig csak rész, és sohasem egész. Így immár hiányzik valami az emberből az egészséghez, az üdvösséghez. A hiányzó dolog azonban az ő hibája – bűne és szerencsétlensége saját énje.

Thorwald Dethlefsen
Oidipusz, a talány megfejtője

ELSŐ RÉSZ

Tiferet 2013

1. Bolt

Tel-Aviv nyüzsgő Dizengoff utcáján, Boaz Blum könyvesboltjában a légkondicionáló – mint mindig – teljes kapacitással működött, amikor egy nő sötét napszemüvegben kissé ügyetlenül benyitotta az ajtót. Majdnem megbotlott, csupán egy hajszálon múlt, hogy nem zuhant el. A helyzet akár súlyos következményekkel is járhatott volna – sőt, végzetes is lehetett volna. De végül nem történt semmi. Még csak egy karcolás sem esett.

Odakint a torz bárányszerűek között hosszú, fehér csíkok húzódtak a sápadt égen, miközben harci repülőek zúgtak át a város felett.

„*Este a hold irgalmatlanul ezüstszerű volt*” – gondolta Boaz Blum, miközben feszítő érzés támadt a mellkasában. „*A csillagok sötétben gomolyogtak az északi horizont fölött, rideg fényben, lehangoltan, mintha egy kegyetlen, jeges téli éjszaka közepén volnánk.*”

Pedig nyár volt. Fülledt, perzselő nyár – ahogy mindig, majdnem mindig ezen az áldott-átkozott földrészén.

„*Mondjátok meg* – gondolta Boaz Blum azon az estén –, *sötét egek és halvány csillagok, ti magasban keringő, gonosz*

égítetek, mutassátok meg, melyik szerencsétlen csillagkép alatt születtem.”

A nő hálásan vette tudomásul, hogy még épp időben visszanyerte egyensúlyát, és stabilan meg tudott állni. Remegve lélegzett, zavart mosoly ült az arcán, miközben óvatosan becsukta maga mögött az ajtót.

Most karcsú lábaival ott állt az üzlet hűvös terében, az egyensúlyvesztés veszélye már elmúlt.

„A magassarkú cipők bizonyára nemcsak kényelmetlenek – gondolta Boaz Blum –, hanem potenciálisan veszélyesek is.”

Odakint forró, szinte pokoli napfény perzselte a járdát. Bent viszont a légkondicionált levegő megnyugtató hűvössége enyhítette a kinti hőséget.

Boaz közömbös tekintettel figyelte a világosbarna, hosszú hajú nőt, amint levette napszemüvegét, és gyors mozdulattal piros táskájába süllyesztette.

Évek óta elvesztette érdeklődését – nemcsak az üzlet, hanem maga az élet iránt is. Az utóbbi időben már azon is elgondolkodott, mi történne, ha egyszer csak nem lenne többé.

„Mi történne velem a halálom pillanatában?” – tette fel magának a kérdést, anélkül hogy különösebben elmélyedt volna benne. Rövid mérlegelés után általában így válaszolt:

„A világ nem omlik össze emiatt. Alapvetően semmi sem változik attól, hogy élek-e vagy sem – minden közömbös marad.”

Éveken át ugyanabban a megviselt barna bőrfotelben üldögélt, miközben az élet nagy kérdésein töprengett. Ez egészségtelen életmódot alakított ki nála, és szándéko-

san elzárkózott a külvilágtól. Mindez aligha javított inga-
tag lelkiállapotán.

Ennek ellenére semmiféle szándékot nem mutatott,
hogy változtasson helyzetén.

Bár olvasott, gyakran úgy érezte, nem érti igazán,
amit a szemével befogad. Amikor új oldalra kellett lapoz-
nia, sokszor ráeszmélt: fogalma sincs, mi volt az előző
lapon.

*Úgy tett, mintha újságot olvasna, de belül újra és újra
ugyanaz az érzés gyötörte: az élete értelmetlen.*

Jelenleg is a Haaretz lapjait forgatta, de az asztalán ott
heverték a Maariv és a Jedioth Ahronot példányai is.

Jól tudta: az újságokban – és úgy általában a médiá-
ban – kevés az igazság.

„Csak ezek a mocskos, aljas hazugságok jutnak el hozzám!”
– gondolta ingerülten.

Ellenérzéssel gyűrte össze a friss újságokat, majd dühö-
sen beledobta őket a kukába, amely már tele volt hasonló
sorsra jutott példányokkal.

*„Hamis az egész – morogta –, még azt a papírt sem éri
meg, amire nyomtatták.”*

Boaz csak unalmában fordult a nő felé, hogy felajánlja
a segítségét. A nő azonban nem reagált, és Boaz – ahogy
általában – most is csak egyfajta játékként kezelte a hely-
zetet.

Soha nem mutatott valódi érdeklődést a vásárlói iránt
– teljes közöny jellemezte.

Mégis, saját hangja meglepte. Ahogy kimondta a se-
gítőkész szavakat, valami megmozdult benne. És ekkor
egy pillanatra úgy érezte: talán már találkozott ezzel a nő-
vel valahol korábban.

– Talán találkoztunk már? – kérdezte Boaz Blum halkan.

– Miért is kellene ismernünk egymást? – válaszolta a nő csöndesen, kissé meglepődve, hogy a könyvesbolt tulajdonosa hozzá intézte a szavait.

Nem nézett rá, inkább tovább kutatott a gondosan egymás mellé sorakoztatott könyvek között. Úgy tűnt, mintha célzottan keresne valamit.

Végül leemelt egy vaskos kötetet a polcról, és gyorsan belelapozott.

– Igen, én is ezt szeretném tudni – mondta Boaz Blum óvatosan. – Ha megengedi... lehetséges, hogy korábban már találkoztunk?

A nő kezéből hirtelen kicsúszott a könyv, és nagy puffanással esett a padlóra.

– A francba... – sziszegte bosszúsan.

– Ugyan, ne bánja – nyugtatta meg Boaz Blum, miközben lehajolt, hogy felvegye a könyvet. Már messziről tudta, hogy Amos Oz *Szeretetről, sötétségről* című műve hever ott. Nem tudta pontosan, honnan ismerte fel, de ösztönösen biztos volt benne – és nem tévedett.

A nő idegesen felsóhajtott, még mindig lefelé nézve.

– Kérem, ne aggódjon – mondta újra Boaz Blum lágy, megnyugtató hangon.

A nő lehajolt a könyvért, gyorsan belepillantott, majd visszatette a polcra.

– Nem válaszolt a kérdésemre, hölgyem – szólalt meg Boaz, hangjában elárulva izgatottságát, amit nem tudott elrejtteni.

A nő pislogott, aztán halkan sóhajtott. Kék szemeivel meglepetten és kissé értetlenül nézett rá. Szája sarkában

gúnyos mosoly bujkált, miközben kérdő pillantást vetett a férfitra.

– Igen?

– Talán... ismerjük egymást valahonnan? – folytatta Blum tétován. – Olyan... ismerősnek tűnik nekem.

– Nem, ... nem hiszem – felelte a nő, miközben lassan megrázta a fejét.

Szünet

Boaz Blum figyelmét a tálcán álló két fehér porcelán-csésze vonta magára, melyeket eddig az újságok takartak: az egyikben a héber ábécé Beth betűje díszelgett, a másikon a Jod fekete karaktere. A Beth mellett egy négyes szám volt látható, fölötte egy sárga nap mosolygott, mellette pedig az egyes szám ragyogott. A Jod csésze oldalán a Jupiter felirat szerepelt, mellette az ötös szám és a Káf betű tűnt fel; felettük egy kék hold ragyogott, szomszédságában a kettes számmal.

Az asztalon egy félig kiürült, kétliteres Mej Eden ásványvizes flakon állt, körülötte üres Elit tejsokoládés papírok, Bamba- és Biszli-tasakok heverték szétszórva, mintha egy elvesztett csata áldozatai lennének.

Könyvek halmozódtak a rendetlenül megpakolt felületre: Gustav Meyrink *A gólem* című regényének harmincharmadik oldala volt felütve – épp ott, ahol Wassory doktor szerepel. A nyitott lapra egy apró török díszítő volt helyezve. Mellette Yoel Hoffmann és Samuel Agnon első kiadásai sorakoztak. Mircea Eliade több kötet, Stefan Zweig *A tegnap világa*, Thorwald Dethlefsen *A sors mint esély* és *Élet az élet után*, valamint Friedrich

Nietzsche *A tragédia születése* című munkája is ott volt közöttük.

Az asztal peremén egy fából faragott teve ácsorgott, mellette egy menóra, használt Tarot-kártyalapok, üres Macabbi és Goldstar sörösdobozok, egy csontszínű, táncoló Siva-szobor, egy fekete kocka és egy Rubik-kocka foglaltak helyet.

Nem volt túlzottan sok kosz vagy por a boltban, inkább csak rendtelenség uralkodott: az asztalon, a polcon, az egész térben. Boaz Blum úgy érezte magát, mintha mély álomban lebegne, olyanban, amelyből felébredve képtelen visszaidézni, mit álmodott. Soha nem tréfált; amit mások esetleg humorosnak véltek, az számára sértés volt. Arcán és sötét tekintetében komor komolyság ült. Évek óta nem örült semminek: sem a világnak, sem a társadalomnak.

Behunyta koromsötét szemeit, ujjával ritkás, őszülő fekete haját babrálta, majd lassan újra felnyitotta a szemét.

– Kérem, engedje meg, hogy segítsék valamiben – szólalt meg halkán, udvariasan. Közben kezeit dörzsölte, térdei enyhén remegni kezdtek. Még a lélegzete is kihagyott egy pillanatra. Valami dermesztő idegenséget érzett magában. Mintha nem is ő lenne itt. Mintha valaki más ülne ebben a boltban Boaz Blumként. Vagy mégis ő az?

– Köszönöm, de nem szükséges – felelte a hölgy hűvösen.

„*Hiba volt egyáltalán megszólalni*” – gondolta magában Boaz Blum. „*A kisebb baj panaszt szül, a nagyobb viszont megnémít.*”

Az utóbbi napokban szinte senkivel sem beszélt. Ha mégis megszólalt, legfeljebb annyit mondott, hogy menyibe kerül egy könyv – feltéve, ha egyáltalán betért valaki a boltba. A forgalom igencsak gyér volt. Ha nem az árakról esett szó, akkor leginkább csak rövid, udvarias köszönéseket ejtett el, mikor muszáj volt.

Mivel sem az udvariasság, sem az empátia nem tartozott az erősségei közé, inkább hallgatott. Mint a sír.

Az üzlet egyre inkább egyfajta imateremhez hasonlított: a csend uralta a hangulatot. Nem tudta pontosan, mikor és hogyan alakult így, de a bolt mély csendje szinte fizikai jelenlétként nehezedett rá.

Odakint, az utcán élt az élet: autók dudáltak, járókelők beszélgettek, a Közel-Kelet nyüzsgése vibrált a levegőben. Itt bent viszont – mintha egy másik világ lenne – minden elcsendesedett.

Nem megnyugtató, kellemes csend volt ez, hanem nyomasztó. Olyan, ami elriasztja az embert.

Azok, akik betértek a boltba, ritkán maradtak sokáig. A sötét, fojtogató légkör, ami már néhány perc alatt is érezhetővé vált, arra készítette őket, hogy mielőbb távozzanak.

Amikor megérezték a különös, megmagyarázhatatlan hangulatot, csendben, hátra se nézve léptek ki az ajtón.

Csupán a látogatók elenyésző része vásárolt valamit a boltban: olykor egy kisebb könyvecskét, máskor egy képeslapot. Az üzlet már hosszú ideje nem termelt semmiféle nyereséget.

A boldogság – ha egyáltalán nevezhető így – leginkább abban rejlett, hogy az ingatlan Boaz Blum tulajdo-

nában állt. Így legalább bérleti díjat nem kellett fizetnie, ami Tel-Avivban, különösen a Dizengoff utcában, szinte elképzelhetetlenül magas lett volna.

Bérleti kötelezettséggel a bolt már régen megszűnt volna létezni.

Boaz Blum huszonöt évvel korábban, 1988-ban vásárolta meg az üzlethelyiséget és a felette található lakást – nem sokkal azután, hogy édesapja, Joakim két éve elhunyt. Édesanyját soha nem ismerte: röviddel Boaz születése után vetett véget életének.

Hogy miért tette, azt senki sem tudta – Boaz maga sem kutatta különösebben. Végül is csak néhány elsárgult fényképről ismerte anyját: fiatal, mosolygós nőként maradt meg emlékezetében. Így akarta őrizni – boldognak, élettel telinek.

Joakim sikeres textilgyáros volt. Boaz azonban apja halála után nem kívánta továbbvinni a dél-tel-avivi ipari övezetben működő *Spielfeld* gyárat. Inkább eladta, hogy megvalósíthassa gyermekkori álmát: egy könyvesboltot nyisson.

Az örökölt vagyon segítségével Boaz könnyedén elindíthatta vállalkozását. Kezdetben úgy tűnt, zseniális döntést hozott, kiváló üzleti érzékkel. Alig pár év telt el, és Izraelben szinte minden textilipari vállalat csődbe ment. A gyártást Jordániába és a palesztin területekre helyezték át, hogy csökkentsék a költségeket. De még ez sem segített.

A textilipar rövid időn belül teljesen eltűnt az országból. Egyik napról a másikra megszűnt létezni. Boaz Blum néha mély gondolatokba merülve arra jutott, hogy a kapitalizmus olyan, mint egy halálos, mérgező fogak-

kal támadó ragadozó. Ilyenkor hirtelen és élénken villantak fel előtte a családi gyár emlékei – mintha a múlt homályos képei újra életre kelnének. Olyan volt ez, mint egy régi fekete-fehér film, amely váratlanul színes árnyalatokat kap, és így a jelen pillanatában is érvényessé válik.

„A régi szép idők... Joakim Blum... az ócska *Spiel-feld*” – futott át az agyán. „Van kiút a szerencsétlenségből, csak nem számomra. Ideges vagyok, feszült, nyugtalan és szomorú... Nem akarok... nem tudok meditálni.”

Összerezzen, mintha hirtelen hideg futott volna végig a testén.

2. Család

Boaz Blum leendő feleségét a hadseregben ismerte meg. Mindketten egy tiszttel mellett végeztek irodai munkát, és időnként váltottak néhány szót egymással. Kezdetben csupán a munkáról és hétköznapi dolgokról beszélgettek, ám idővel fokozatosan közelebb kerültek egymáshoz – eleinte öntudatlanul, később már tudatosan is. Ahogy napról napra együtt ebédeltek, egyre nyitottabban beszéltek egymással a személyes dolgokról is.

– Melyik iskolában tanultál? – kérdezte Boaz egyszer, mintha mellékesen tenné, de valójában ez már egy lépés volt a közeledés útján.

Az érettségi után a tizennyolc–tizenkilenc éves fiatalok szinte azonnal a hadseregbe kerülnek, alig van tapasztalatuk az iskolán túli világról. A beszélgetések is többnyire az oktatás körül forogtak – talán valamilyen

rejtett szándékkal, egy csendes reménnyel, hogy köztük valami több is lehet.

– Az Alliance-ba jártam – válaszolta Sara.

– Valóban? – csodálkozott Boaz.

– Te is oda jártál? – érdeklődött Sara.

– Igen – felelte Boaz.

– Igazán?! – lepődött meg Sara. – Hogyhogy nem találkoztunk korábban?

– Találkoztunk – mondta Boaz.

– Ez meglepő! – nevetett Sara.

– Én emlékszem rád, te viszont rám nem – jegyezte meg Boaz félmosollyal.

– Csak nem azt akarod mondani, hogy tényleg a Ramat Avivi Alliance-ba jártál? – kérdezte Sara gyanakodva.

– Ramat Aviv? – kérdezte vissza Boaz.

– Hol máshol? – vont vállat Sara.

– Nem, nem oda jártam – vallotta be végül Boaz.

– Te bolond! – nevetett fel Sara. – Akkor most miért mondtad, hogy ott tanultál?

– Tel-Avivban jártam iskolába – mondta Boaz, kissé elgondolkodva. – Fogalmam sincs, miért mondtam Ramat Avivot.

– Kicsit figyelmetlen vagy! – kuncogott Sara. – Úgy tűnik, az iskolában sem figyeltél oda.

– Jobb későn, mint soha – reagált Boaz, igyekezve humort csempészni válaszába. Hallotta valahol, hogy a nők szeretik a vicces férfiakat.

– Be kell vallanom – mondta Sara –, hogy Ramat Aviv tényleg nincs messze Tel-Avivotól.

– Ramat Aviv tulajdonképpen Tel-Aviv északi része – mosolygott Boaz.